

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Edward
Nazwisko: Ordak
Miejsce urodzenia: Donora (stan Pennsylvania)
Data urodzenia: 18-08-1915
Kraj urodzenia: Stany Zjednoczone
Imię ojca: Jan
Imię matki: Apolonia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

W zainteresowaniu operacyjnym PUBP w Ciechanowie Edward Ordak znalazł się w maju 1947, gdy starał się o uzyskanie czy też potwierdzenia obywatelstwa amerykańskiego i o wyjazd do Stanów Zjednoczonych. Wedle ustaleń UB w okresie okupacji niemieckiej był członkiem nieustalonej organizacji konspiracyjnej, a w 1947 roku na podstawie doniesień agenturalnych był podejrzewany o działalność „w nielegalnej organizacji N.S.Z.-tu”. We wniosku z 6.12.1955 o złożenie sprawy w archiwum znalazła się mylna informacja, że za współpracę z podziemiem został skazany na 9 lat więzienia, z którego został zwolniony w 1954 roku. Po opuszczeniu więzienia pracował w swoim gospodarstwie rolnym w Olszewce (gmina Sońsk). Inwigilację zakończono po stwierdzeniu, że nie występuje „wrogo” przeciwko PRL. Funkcjonariusz wnioskował, aby jego nazwisko jako „szeregowego członka NSZ” zostało umieszczone w kartotece ogólnoinformacyjnej. Materiały sprawy złożone w archiwum WUdsBP w Warszawie pod sygn. 13228, zostały następnie włączone do akt Sprawy Ewidencji Operacyjnej na Grupę sygn. 62957/II. Akta przekazano w 1976 roku do archiwum Wydż. „C” KWMO w Ciechanowie, gdzie otrzymały sygn. 74/II.

IPN BU 0904/50 (74/II), IPN BU 01329/50 (74/2) mikrofilm.

Objęty sprawą prowadzoną przez PUBP w Ciechanowie pod nr. 47/50. Aresztowany 16.05.1950 w Olszewce (gmina Sońsk) pod zarzutem pomocy w 1948 oddziałowi Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) Mieczysława Dziemieszkiewicza ps. „Rój”. Osadzony w areszcie PUBP w Ciechanowie. Przesłuchiwany 18, 21.05. i 18.07.1950. Scharakteryzowany przez UB jako przedstawiciel rodziny „szlachecko-kułackiej”, wrogo nastawiony do powojennej rzeczywistości, partii komunistycznej i Związku Sowieckiego, po zakończeniu II wojny światowej miał szerzyć „szepitaną propagandę” o wybuchu kolejnej wojny, o zakładaniu kolchozów i o Polsce jako 17 republice sowieckiej. Po zakończeniu śledztwa 18.07.1950 osadzony w Więzieniu nr III (zwanym Toledo) w Warszawie. Oskarżony o upranie i przechowanie przez 11 godzin w kwietniu lub maju 1948 białizny członków oddziału „Roja” i niepowiadomienie UB o pobycie w lipcu tego roku żołnierzy NZW u sąsiada. Skazany 19.02.1951 przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie na 9 lat więzienia, 4 lata pozbawienia praw publicznych i konfiskatę mienia. Najwyższy Sąd Wojskowy w efekcie skargi rewizyjnej 29.05.1951 uchylił ten wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Kolejnym wyrokiem WSR z 12.09.1951 Edward Ordak został skazany na 6 lat więzienia. Po ponownej rewizji NSR 11.10.1951 uchylił wyrok w całości, nakazał umorzenie postępowania z powodu „braku dowodów winy” i natychmiastowe wypuszczenie E. Ordaka na wolność. Nakaz zwolnienia z więzienia został wydany 6.11.1951.

IPN BU 1064/142.

Akta PUBP w Ciechanowie dotyczące śledztwa w sprawie Edwarda Ordaka, aresztowanego 16.05.1950 w Olszewce (gmina Sońsk) pod zarzutem udzielenia pomocy w 1948 roku oddziałowi Narodowego Zjednoczenia Wojskowego dowodzonego przez Mieczysława Dziemieszkiewicza ps. „Rój”. Akta zawierają kopie niektórych dokumentów z akt sprawy nr 47/50.

IPN BU 0207/4692 (14580/III).

Edward Ordak znalazł się w zainteresowaniu operacyjnym SB w marcu 1958. Objęty inwigilacją w czerwcu tego roku w ramach Sprawy Ewidencji Operacyjnej na Grupę zarejestrowanej 7.07.1958 w Wydz. Ewidencji Operacyjnej KWMO w Warszawie przez Referat Bezpieczeństwa KPMO w Ciechanowie pod nr. 2544. Powodem rozpoczęcia inwigilacji była jego postawa w trakcie wyborów do rad narodowych w lutym 1958, kiedy miał być (razem z inną osobą) inicjatorem „nagonki” na członków PZPR i okazywać krytyczną postawę wobec ustroju PRL. Wedle SB wokół osób objętych sprawą „grupowali się” dawni członkowie „podziemia N.S.Z.-owskiego”. Zamieszkały w Olszewce Edward Ordak został określony jako były członek NSZ, który osiągnął stopień starszego sierżanta, był dowódcą plutonu egzekucyjnego i za współpracę z oddziałem Mieczysława Dziemieszkiewicza ps. „Rój” został skazany na 6 lat więzienia. W inwigilacji wykorzystywano agenturę, a w siedzibie KPMO w Ciechanowie 24.04.1960 przeprowadzono z Edwardem Ordakiem rozmowę ostrzegawczą. Sprawę przekwalifikowano 21.11.1960 na Sprawę Operacyjnej Obserwacji i zarejestrowano pod nr. 269. W aktach odnotowano, że wziął udział w wyborach do sejmu 16.04.1961. Prowadzenie sprawy zakończono 24.06.1961 wobec braku danych o „prowadzeniu wrogiej działalności”. Materiały złożone 28.06.1961 w archiwum Wydz. „C” KWMO w Warszawie pod sygn. 62957/II, zostały przekazane w 1976 roku do archiwum Wydz. „C” KWMO w Ciechanowie, gdzie otrzymały sygn. 74/II. W aktach sprawy znajdują się dotyczące go materiały z lat 1947–1955, kiedy był inwigilowany z racji starań o wyjazd do Stanów Zjednoczonych i podejrzeń o działalność w konspiracyjnych strukturach NSZ (nr 13228/II) oraz streszczenie materiałów z 15.11.1974 wyłączonych ze Sprawy Obiektowej krypt. „Plon”.

IPN BU 0904/50 (74/II), IPN BU 01329/50 (74/2) mikrofilm.

Edward Ordak został zarejestrowany 13.05.1974 w Wydz. „C” KWMO w Warszawie pod nr. 27872 przez Referat SB KPMO w Ciechanowie do Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Plon” nr 7696 (prowadzonej od 29.09.1972 do 21.10.1975). W ramach sprawy kontrolowany był „całokształt działalności w dziedzinie rolnictwa” w powiecie ciechanowskim. Edward Ordak wymieniony tylko w „Wykazie elementu podejrzanego”. Wyłączony ze sprawy 13.12.1974, a dotyczące go materiały zostały włączone do akt archiwalnych sygn. 62957/II. Wedle streszczenia z 15.11.1974 objęty inwigilacją jako współpracownik oddziału Mieczysława Dziemieszkiewicza ps. „Rój” i były wiceprezes gminnego zarządu PSL negatywnie nastawiony do ustroju PRL. „Wciąż liczy na zmianę, którą jego zdaniem dokona Zachód – USA”. Wedle SB mając nadzieję na zmianę rządów w Polsce przez wiele lat nie wywiązywał się z obowiązkowych dostaw, popadł w zadłużenie i władze PRL skonfiskowały mu z tego powodu 17 hektarów ziemi.

IPN BU 0903/18 (18/IV) k. 8, IPN BU 01331/18 (18/4) mikrofilm, IPN BU 0904/50 (74/II) s. 238-239 (streszczenie).